

Mandat til utvalg som skal utrede spørsmålet om kriminalisering av overføring av allmennfarlig smittsom sykdom

Utvalget skal:

- Samle og vurdere kunnskap om hvorvidt det er hensiktsmessig å bruke straffeloven for å rettsforfølge smittefarlig adferd, og i så fall hva slags adferd som bør kunne straffeforfølges, jf smittevernlovens formål om å beskytte samfunnet mot overføring av smittsomme sykdommer.
- I dette arbeidet må utvalget:
 - Vurdere kunnskapsgrunnlaget om eventuelle individual- eller allmennpreventive virkninger av strafferegulering når det gjelder hiv, herunder hvorvidt gjeldende regulering virker diskriminerende, har negativ betydning for den enkeltes atferd, beskyttelsesstrategier og villighet til test. Omfang og årsaker skal beskrives.
 - Vurdere og drøfte ny kunnskap om risiko for overføring av smitte fra en hivpositiv under effektiv behandling (med lave eller ikke påvisbare celledtall) ved ubeskyttet sex, i forhold til hvilken juridisk vekt dette aspektet bør tillegges. Eventuelle kunnskapshull på området skal synliggjøres.
 - Drøfte betydningen av straffereguleringen for ikke-smittet/hivnegativ partner jf. den enkeltes ansvar for forebygging, og i hvilken grad straffbarhet for den som er smittet, utilsiktet/indirekte blir oppfattet som et fritak for ansvar for egen helse.
- Redegjøre for relevant rettspraksis om overføring/spredning av allmennfarlige smittsomme sykdommer og vurdere om denne gir grunnlag for å initiere lovendringer, herunder om skille mellom overlagt og uaktsom smitte er godt nok ivare tatt
- Redegjøre for øvrige lands lovgivning, praksis og erfaringer knyttet til overføring/spredning av allmennfarlige smittsomme sykdommer.
- Redegjøre for Norges internasjonale forpliktelser på området kriminalisering og hiv jf. Ungass.
- Vurdere og foreslå eventuelle endringer i straffelovgivningen og annen lovgivning, og eventuelt foreslå andre virkemidler og konkrete tiltak for å redusere negative følger av gjeldende lovregulering om allmennfarlige smittsomme sykdommer.
- Vurdere systematikken i forholdet mellom straffeloven, smittevernloven og forskrift om allmennfarlige smittsomme sykdommer, og evt. komme med forslag til endringer, samt vurdere forholdet til annen lovgivning som berører hivpositive.
- Utrede økonomiske, administrative og andre vesentlige konsekvenser av forslagene.

Utredningen skal ta utgangspunkt i gjeldende straffelov § 155 og ny straffelov §§ 237 og 238 i den utstrekning endringene har betydning for spørsmål i utredningen.

Prosedyrer og tidsfrister

Utvalget skal trekke inn ekstern ekspertise i arbeidet, for eksempel i form av delutredninger og seminarer, og/eller vurdere behovet for en referansegruppe. Utvalget skal gjøre seg kjent med relevante lovreguleringer, praksis og tiltak i andre sammenlignbare land. Norge er i dialog med UNAIDS om støtte til et prosjekt i regi av UNAIDS for å se på erfaringer fra kriminalisering av hivsmitte i ulike vestlige land, samt kunnskapsinnsamling når det gjelder smittsomhet av hiv. Utvalget vil kunne ha dialog med dette prosjektet om sentrale spørsmål og arbeidsform, og kunne bruke prosjektets funn. Prosjektet forventes å starte senhøstes 2010. Prosjektbeskrivelse foreligger fra UNAIDS.

Det vil bli stilt et sekretariat til disposisjon for utvalget.

Utvalget skal levere sin innstilling før 1. oktober 2012.

Det forutsettes at utvalgets utgifter dekkes innenfor HODs budsjettammer.